

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ĐÁNH GIÁ, ĐỀ XUẤT

**CÁC NỘI DUNG CẦN ĐIỀU CHỈNH VÀ BỔ
SUNG NGHỊ ĐỊNH SỐ 99/2010/NĐ-CP
NGÀY 24/9/2010 CỦA CHÍNH PHỦ
VỀ CHÍNH SÁCH CHI TRẢ DỊCH
VỤ MÔI TRƯỜNG RỪNG**

Ấn phẩm này được xuất bản với sự hỗ trợ từ nhân dân Mỹ thông qua Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID). Dự án Rừng và Đồng bằng Việt Nam chịu trách nhiệm hoàn toàn về nội dung và nội dung này không nhất thiết phản ánh quan điểm của USAID hay Chính phủ Hoa Kỳ.

ĐÁNH GIÁ, ĐỀ XUẤT

CÁC NỘI DUNG CẦN ĐIỀU CHỈNH VÀ BỔ
SUNG NGHỊ ĐỊNH SỐ 99/2010/NĐ-CP
NGÀY 24/9/2010 CỦA CHÍNH PHỦ
VỀ CHÍNH SÁCH CHI TRẢ DỊCH
VỤ MÔI TRƯỜNG RỪNG

CÁC TỪ VIẾT TẮT

Ngân hàng phát triển Châu Á	ADB
Ban quản lý rừng	BQLR
Bảo vệ rừng	BVR
Bảo vệ và phát triển rừng	BV&PTR
Cán bộ công nhân viên	CBCNV
Cán bộ công nhân viên chức	CBCNVC
Chi trả dịch vụ môi trường	PES
Chi trả dịch vụ môi trường rừng	PFES
Dịch vụ môi trường rừng	DVMTR
Dự án rừng và đồng bằng	VFD
Đồng Đô La	USD
Hội đồng quản lý quỹ	HĐQLQ
Khu bảo tồn	KBT
Kinh doanh dịch vụ du lịch	KDDVDL
Lực lượng vũ trang	LLVT
Môi trường rừng	MTR
Nghị định số 99/2010/NĐ-CP	Nghị định 99
Nông nghiệp và phát triển nông thôn	NN&PTNT
Quỹ Bảo vệ và phát triển rừng Việt Nam	VNFF
Quỹ Bảo vệ và phát triển rừng tỉnh	Quỹ tỉnh
Rừng đặc dụng	RĐD
Rừng phòng hộ	RPH
Rừng sản xuất	RSX
Tập đoàn Điện lực Việt Nam	EVN
Thanh niên xung phong	TNXP
Tổ chức hợp tác Lâm nghiệp Việt Đức	GIZ

MỤC LỤC

CÁC TỪ VIẾT TẮT	05
DANH SÁCH CÁC HÌNH	11
DANH SÁCH CÁC BIỂU ĐỒ	12
ĐẶT VẤN ĐỀ	16

PHẦN 1. MỤC TIÊU, NHIỆM VỤ, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....18

1. Mục tiêu của việc điều chỉnh, bổ sung một số điều của nghị định 99	19
2. Nhiệm vụ, nội dung và phương pháp nghiên cứu.....	19
2.1. Nhiệm vụ và nội dung nghiên cứu theo Điều khoản tham chiếu và đề cương.....	19
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	22

Phần 2. CÁC KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....27

Kết quả 1: Nghiên cứu, đánh giá, đề xuất điều chỉnh mức chi trả tiền DVMTR đối với thủy điện, nước sạch và du lịch.....28

1. Bối cảnh, sự cần thiết điều chỉnh mức chi trả tiền dvmtr.....	28
1.1. Bối cảnh ra đời chính sách chi trả DVMTR.....	28
1.2. Sự hình thành mức chi trả tiền DVMTR.....	30
1.3. Sự cần thiết sửa đổi mức chi trả DVMTR.....	30
2. Nội dung nghiên cứu.....	32
2.1. Phân tích, đánh giá thực trạng thực hiện mức chi trả DVMTR.....	32
2.2. Cơ sở khoa học- căn cứ xác định mức chi trả tiền DVMTR.....	41
2.3. Các căn cứ pháp lý điều chỉnh mức chi trả DVMTR.....	51
3. Kết quả nghiên cứu, những đề xuất điều chỉnh mức chi trả dịch vụ môi trường rừng.....	53
3.1. Những kết quả nghiên cứu.....	53
3.2. Đề xuất điều chỉnh mức chi trả DVMTR.....	56

Kết quả 2: Nghiên cứu, đề xuất điều chỉnh mức chi trả tiền DVMTR bình quân.....64

1. Thực trạng mức chi trả DVMTR bình quân giai đoạn 2011-2013 trong báo cáo đánh giá 3 năm thực hiện chi trả DVMTR ở Việt Nam.....	64
2. Phân tích về cách tính mức chi trả DVMTR bình quân cho 1 ha rừng quy định tại Nghị định 99.....	68
3. Các quy định về mức chi trả bình quân ở một số tỉnh.....	69
3.1. Mức chi trả bình quân theo thủy điện bậc thang trên một lưu vực sông ở tỉnh Nghệ An.....	69
3.2. Chi trả theo mức bình quân toàn tỉnh ở Bình Phước.....	69
4. Kết quả khảo sát mức chi trả tiền DVMTR ở các tỉnh Quảng Nam, Điện Biên và Lâm Đồng năm 2015.....	70
4.1. Khảo sát tại tỉnh Quảng Nam.....	70
4.2. Khảo sát tại tỉnh Điện Biên.....	73
4.3. Khảo sát tại tỉnh Lâm Đồng.....	76

5. Tổng hợp và phân tích các phương thức chi trả.....	79
5.1. Tổng hợp các phương thức đang chi trả.....	79
5.2. Tổng hợp ý kiến của các bên về việc điều chỉnh phương thức chi trả.....	83
5.3. Phân tích các phương án điều chỉnh mức chi trả tiền DVMTR ở một số tỉnh.....	87
5.4. Phân tích khả năng cân đối các nguồn vốn đầu tư bảo vệ rừng.....	89
6. Đề xuất điều chỉnh mức chi trả.....	93
6.1. Mục đích điều chỉnh.....	93
6.2. Các nguyên tắc điều chỉnh.....	93
6.3. Đề xuất điều chỉnh.....	94
7. Dự kiến tác động của việc điều chỉnh mức chi trả tiền DVMTR	94
7.1. Tác động đến việc bảo vệ rừng để cung ứng DVMTR.....	94
7.2. Tác động đến thu nhập của các hộ dân bảo vệ rừng.....	95
7.3. Đối với những tỉnh có số lượng tiền DVMTR rất thấp.....	95
8. Kết luận.....	96
9. Kiến nghị.....	97

Kết quả 3: Nghiên cứu, đánh giá thực trạng và đề xuất sửa đổi, bổ sung cơ chế quản lý, sử dụng tiền chi trả DVMTR..... 98

1. Nội dung nghiên cứu.....	98
1.1. Đánh giá thực trạng tình hình quản lý, sử dụng tiền chi trả DVMTR tại các Quỹ BVPTR, các chủ rừng, các cơ quan, tổ chức được giao quản lý BVR.....	98
1.2. Phân tích các cơ chế tài chính qui định đối với các tổ chức đang quản lý, sử dụng tiền chi trả DVMTR.....	120
1.3 Một số kinh nghiệm quốc tế và kinh nghiệm trong nước trong quản lý sử dụng tiền dịch vụ môi trường phục vụ bảo tồn đa dạng sinh học.....	124
2. Kết quả nghiên cứu và đề xuất bổ sung cơ chế mới.....	128
2.1. Kết quả phát hiện các vấn đề trong quản lý và sử dụng tiền chi trả DVMTR.....	128
2.2. Kết quả nghiên cứu, phân tích các cơ chế, chính sách hiện hành về quản lý, sử dụng tiền chi trả DVMTR.....	129
2.3. Đề xuất sửa đổi, bổ sung cơ chế quản lý sử dụng tiền chi trả DVMTR.....	129

Kết quả 4: Nghiên cứu, đánh giá hiện trạng và đề xuất điều chỉnh và bổ sung cơ chế quản lý, sử dụng quỹ dự phòng..... 132

1. Đánh giá hiện trạng về trích lập quỹ dự phòng, cơ chế quản lý sử dụng quỹ; hiệu quả và tác động của quỹ dự phòng	132
1.1. Căn cứ pháp lý của việc trích lập quỹ dự phòng.....	132
1.2. Hiện trạng trích lập quỹ Dự phòng.....	132
1.3. Cơ chế quản lý sử dụng tiền dự phòng.....	134
1.4. Đánh giá nhu cầu và khả năng tăng tỷ lệ trích lập tiền dự phòng và điều tiết.....	136
1.5. Mức độ tác động của quỹ dự phòng điều tiết đối với thu nhập đời sống của hộ dân tham gia bảo vệ rừng, cung ứng DVMTR.....	136
1.6. Tác động của việc trích lập quỹ dự phòng, điều tiết đối với bên chi trả tiền DVMTR.....	138

2. Đánh giá tồn tại, vướng mắc trong tổ chức và quản lý , sử dụng quỹ dự phòng”.....	139
2.1. Về trích lập Quỹ dự phòng 5%.....	139
2.2. Về cơ chế quản lý sử dụng quỹ dự phòng 5%.....	142
3. Sự cần thiết của việc trích lập quỹ; các yêu cầu và nội dung cần thiết phải bổ sung sửa đổi việc trích lập quỹ dự phòng	143
3.1. Sự cần thiết của việc trích lập quỹ dự phòng.....	143
3.2. Các yêu cầu và nội dung cần thiết phải bổ sung sửa đổi việc trích lập quỹ dự phòng...144	
4. Đề xuất kiến nghị sửa đổi, bổ sung đối với việc trích lập quỹ dự phòng và cơ chế quản lý sử dụng quỹ.....	145
4.1. Đề xuất kiến nghị sửa đổi, bổ sung đối với việc trích lập quỹ dự phòng và điều tiết.....	145
4.2. Đề xuất kiến nghị sửa đổi, bổ sung đối với cơ chế quản lý sử dụng quỹ.....	147

Kết quả 5: Nghiên cứu, đánh giá hiện trạng và đề xuất nội dung, phương thức giám sát, đánh giá việc thực hiện chi trả DVMTR..... 149

1. Tình hình công tác giám sát, đánh giá việc thực hiện chi trả dvmtr.....	149
2. Sự cần thiết phải thực hiện sớm nhiệm vụ giám sát, đánh giá việc thực hiện chính sách chi trả dịch vụ môi trường rừng.....	153
3. Quan điểm về giám sát, đánh giá việc thực hiện chi trả dịch vụ môi trường rừng.....	154
3.1. Về nội dung giám sát.....	154
3.2. Về kinh phí cho giám sát và đánh giá.....	155
4. Các nội dung giám sát.....	161
4.1. Sơ đồ tổ chức giám sát, đánh giá kết quả bảo vệ rừng.....	161
4.2. Sơ đồ tổ chức giám sát kết quả chi trả ủy thác tiền DVMTR.....	162
5. Giám sát, đánh giá với các đối tượng khoán bảo vệ rừng cung ứng dvmtr.....	162
5.1. Phương thức giám sát.....	162
5.2. Nội dung và tiêu chí tự giám sát.....	162
5.3. Biện pháp và thời điểm tự giám sát.....	163
5.4. Biện pháp phúc tra, đánh giá kết quả tự giám sát	164
5.5. Kinh phí tự giám sát và phúc tra, đánh giá.....	165
5.6. Sản phẩm.....	165
5.7. Hiệu quả và giá trị sử dụng của kết quả tự giám sát.....	166
6. Giám sát, đánh giá với chủ rừng là hộ gia đình, nhóm hộ, công đồng thôn/bản, các tổ chức không phải là chủ rừng.....	166
6.1. Phương thức giám sát.....	166
6.2. Nội dung và tiêu chí tự giám sát.....	166
6.3. Biện pháp và thời điểm tự giám sát.....	167
6.4. Biện pháp phúc tra, đánh giá kết quả tự giám sát	168
6.5. Kinh phí tự giám sát và phúc tra, đánh giá.....	170
6.6. Sản phẩm.....	170
6.7. Hiệu quả và giá trị sử dụng của kết quả tự giám sát.....	170

7. Giám sát, đánh giá kết quả bảo vệ rừng để cung ứng dvmtr của chủ rừng là tổ chức.....	170
7.1. Phương thức giám sát.....	170
7.2. Nội dung và tiêu chí giám sát.....	171
7.3. Biện pháp và thời điểm giám sát	171
7.4. Biện pháp đánh giá kết quả giám sát.....	172
7.5. Kinh phí giám sát, đánh giá.....	172
7.6. Sản phẩm.....	172
7.7. Hiệu quả và giá trị sử dụng của kết quả giám sát.....	172
8. Ý kiến các bên về giám sát, đánh giá kết quả bảo vệ rừng.....	173
8.1. Ý kiến của các Quỹ tỉnh.....	173
8.2. Ý kiến của các tổ chức chủ rừng về nội dung, tiêu chí giám sát, đánh giá.....	173
9. Giám sát, đánh giá việc chi trả ủy thác tiền dịch vụ môi trường rừng.....	174
9.1. Phương thức giám sát.....	174
9.2. Biện pháp giám sát.....	174
9.3. Thời điểm giám sát.....	176
9.4. Kinh phí giám sát.....	176
9.5. Sản phẩm.....	176
9.6. Hiệu quả và giá trị sử dụng của kết quả giám sát.....	177
10. Ý kiến của các quỹ tỉnh về giám sát, đánh giá việc chi trả ủy thác tiền dịch vụ môi trường rừng.....	177
11. Tình hình sử dụng tiền quản lý của quỹ tỉnh và khả năng sử dụng nguồn tiền này cho giám sát, đánh giá.....	177
12. Kết luận.....	180

Kết quả 6: Nghiên cứu, đánh giá tác động của Nghị định điều chỉnh, bổ sung một số điều của Nghị định số 99/2010/NĐ-CP ngày 24/9/2010 về chính sách chi trả DVMTR.181

1. Sự cần thiết ban hành nghị định	181
2. Đánh giá tác động của dự thảo nghị định.....	185
2.1. Nghị định sửa đổi bổ sung một số điều của NĐ 99/2010/NĐ-CP tiếp tục bảo đảm cho việc củng cố và phát triển lành mạnh “thị trường cung ứng dịch vụ hàng hóa môi trường rừng” trong lĩnh vực lâm nghiệp, phù hợp với cơ chế của nền kinh tế sản xuất hàng hóa.....	185
2.2. Nghị định đã xác định cơ chế dịch vụ ủy thác tạo thuận lợi cho các hoạt động chi trả DVMTR.....	186
2.3. Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 99/2010/NĐ-CP ngày 24 tháng 9 năm 2010 của Chính phủ tiếp tục khẳng định vai trò chủ đạo và trách nhiệm quản lý nhà nước của Chính phủ trong việc thực hiện hướng dẫn, điều hành các hoạt động của thị trường cung ứng, dịch vụ hàng hóa MTR.....	186
3. Đánh giá tác động các vấn đề sẽ sửa đổi, bổ sung nd99.....	187
3.1. Bổ sung Khoản 3, Điều 8 như sau:.....	187
3.2. Sửa đổi bổ sung Điểm a, Khoản 1, Điều 11.....	188
3.3. Sửa đổi, bổ sung Điểm a, Khoản 2, Điều 11 như sau:.....	195
3.4. Sửa đổi, bổ sung Điểm b, Khoản 2, Điều 15 như sau:.....	197

3.5. Sửa đổi, bổ sung Điểm c, Khoản 2, Điều 15 như sau:.....	199
3.6. Sửa đổi, bổ sung Khoản 1, Điều 17 như sau:.....	200
3.7. Sửa đổi, bổ sung Khoản 1, Điều 18 như sau:.....	200

Phần 3: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....203

1. Kết luận.....	204
1.1. Nhóm tư vấn đề xuất điều chỉnh, bổ sung Điều 11 Nghị định 99/2010/NĐ-CP về “Mức chi trả và xác định số tiền phải chi trả DVMTR” như sau:.....	204
1.2. Nhóm tư vấn đề xuất điều chỉnh, bổ sung Điều 15 Nghị định 99/2010/NĐ-CP về “Sử dụng tiền chi trả DVMTR” như sau:.....	205
1.3. Nhóm tư vấn đề xuất điều chỉnh, bổ sung Điều 16 Nghị định 99/2010/NĐ-CP về “Việc chi trả tiền DVMTR của Quỹ bảo vệ và phát triển rừng cấp tỉnh” như sau:.....	206
1.4. Nhóm tư vấn đề xuất bổ sung thêm Điều 21.....	207
1.5. Đánh giá tác động của Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 99/2010/NĐ-CP.....	207
2. Kiến nghị.....	209
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	211

